

ΝΙΚΟΛΑΙ ΓΚΟΓΚΟΛ

ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΕΝΟΣ ΤΡΕΛΟΥ (Υπόθεση)

Στο ημερολόγιο ενός τρελού, πρωταγωνιστεί ένας δημόσιος υπάλληλος ο οποίος έχει μοναδική αρμοδιότητα να ακονίζει τις πέννες του διευθυντή του. Έχει βάλει σκοπό της ζωής του να προσελκύσει το ενδιαφέρον της κόρης του διευθυντή, ωστόσο κάποτε αντιλαμβάνεται το μάταιο της προσδοκίας του καθώς ανήκει σε κατώτερη τάξη κι αυτό δεν μπορεί να αλλάξει, τότε χάνει τα λογικά του και ξαφνικά πιστεύει ότι είναι ο βασιλιάς της Ισπανίας. Την ώρα που φαντασιώνεται την ανάρρηση του στον θρόνο, εμείς παρακολουθούμε με την πορεία του στο ψυχιατρικό άσυλο.

ΤΟ ΠΑΛΤΟ (Υπόθεση)

Ένας φτωχός, ασήμαντος γραφιάς μιας δημόσιας υπηρεσίας, ύστερα από αιματηρές οικονομίες κατορθώνει να αγοράσει ένα ζεστό ακριβό παλτό, το οποίο όχι μόνο τον προφυλάσσει από το κρύο αλλά και του προσδίδει κύρος και αποδοχή. Προτού προλάβει να το χαρεί του το κλέβουν, αυτός απελπίζεται και προσπαθεί απεγνωσμένα να το ξαναβρεί, σπάει τα μούτρα του σε ένα εφιαλτικό γραφειοκρατικό κατεστημένο ώσπου αρρωσταίνει και πεθαίνει από την απογοήτευσή του.

Ο ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗΣ (Υπόθεση)

Σε μια επαρχιακή πόλη αναμένεται η επίσκεψη ενός κυβερνητικού επιθεωρητή, ωστόσο καταφτάνει ένας αδέκαρος απατεώνας τον οποίο κατά λάθος θεωρούν πως είναι ο επιθεωρητή. Αυτή η παρεξήγηση δημιουργεί ένα πλήθος ξεκαρδιστικών επεισοδίων όπου καταδεικνύεται η ανοησία, η δουλοπρέπεια, η ματαιοδοξία, η δολιότητα, η υποκρισία και αισχροκέρδεια της κρατικής μηχανής που συμπεριφέρεται ως δυνάστης του λαού και ζει με κομπίνες, απάτες και εκφοβισμό του απλού λαού. Πρόκειται για ένα από τα κλασικότερα έργα κοινωνικής σάτιρας.

ΝΕΚΡΕΣ ΨΥΧΕΣ (Υπόθεση)

Ένας φιλόδοξος και πονηρός τυχοδιώκτης, πηγαίνει από πόλη σε πόλη και βρίσκει ονόματα νεκρών δουλοπαροίκων τους οποίους παρουσιάζει ως ζωντανούς δικούς του δουλοπάροικους, έτσι αποκτά κύρος και ανέρχεται αστραπιαία στην ρωσική κοινωνία, συγχρόνως χρησιμοποιεί αυτούς του ανύπαρκτους δουλοπάροικους σαν ασφάλεια και παίρνει δάνεια για να αγοράσει χτήματα και πραγματικούς δουλοπάροικους. Σε αυτό το μυθιστόρημα περιγράφονται εξαιρετικά πολλοί χαρακτήρες της ρωσικής κοινωνίας και απεικονίζεται η σχέση κολίγων και δουλοπάροικων.

Νικολάι Γκόγκολ

Η μύτη

Στις 25 Μαρτίου συνέβη ένα εξαιρετικό γεγονός στην Αγία Πετρούπολη. Ο κουρέας Ιβάν Γιακόβλεβιτς, κάτοικος της λεωφόρου Βοζνεσένσκι (το επώνυμό του έχει χαθεί και δεν φαίνεται ούτε στην ταμπέλα του μαγαζιού του, που απεικονίζει έναν κύριο με καλοσαπουνισμένα μάγουλα και την επιγραφή "Γίνονται επίσης αφαιμάξεις"), ξύπνησε νωρίς το πρωί και η μυρωδιά ζεστού ψωμιού του τρύπησε τη μύτη. Ανασηκώθηκε ελαφρά στο κρεβάτι του και είδε ότι η γυναίκα του, μια καθ' όλα αξιοσέβαστη κυρία, που είχε ιδιαίτερη αδυναμία στον καφέ, έβγαζε φρεσκοψημένες φραντζόλες από το φούρνο. "Σήμερα, Πρασκόβγια Οσίποβνα, δεν θα πιω καφέ", ανάγγειλε ο Ιβάν Γιακόβλεβιτς, "αντίθετα, θα ήθελα να φάω ένα ζεστό καρβέλι με κρεμμύδι." (Στην πραγματικότητα, στον Ιβάν Γιακόβλεβιτς θα του άρεσε να πει και καφέ, αλλά ήξερε ότι θα ήταν εντελώς μάταιο να ζητήσει ταυτοχρόνως και τα δυο, γιατί η Πρασκόβγια Οσίποβνα κατσούφιαζε για τα καλά με τέτοιες ιδιοτροπίες). "' Ασε τον ανόητο γέρο να φάει ψωμί, τόσο το καλύτερο για μένα", σκέφτηκε η γυναίκα του, "θα πιω ακόμα ένα φλιτζάνι καφέ." Και πέταξε ένα καρβέλι στο τραπέζι. Χάριν αξιοπρεπείας ο Ιβάν Γιακόβλεβιτς έβαλε μια ρόμπα πάνω από την πουκαμίσσα του, κάθισε στο τραπέζι, έβαλε λίγο αλάτι, καθάρισε δυο κρεμμύδια, πήρε ένα μαχαίρι και με εξαιρετικά σοβαρό ύφος άρχισε να κόβει το καρβέλι. Κόβοντάς το στη μέση κοίταξε μέσα και προς μεγάλη του έκπληξη είδε κάτι άσπρο. Το έβγαλε προσεκτικά με το μαχαίρι του και το πάτησε με το δάκτυλό του. "Είναι σκληρό..." σκέφτηκε, «τι

στο καλό μπορεί να είναι;" Το πίεσε με τα δάκτυλά του και το έβγαλε -μια μύτη!... Στη Θέα της τα χέρια του κρεμάστηκαν, ύστερα έτριψε τα μάτια του και ξανακοίταξε το αντικείμενο: ναι, μια μύτη, δεν υπήρχε καμιά αμφιβολία, και μάλιστα του φαινόταν σαν να την ήξερε. Μια έκφραση φρίκης απλώθηκε στο πρόσωπο του Ιβάν Γιακόβλεβιτς. Όμως αυτή η φρίκη δεν ήταν τίποτα σε σύγκριση με την αγανάκτηση που κατέλαβε την κυρία σύζυγό του. "Από πού έκοψες αυτή τη μύτη, χασάπη;" έσκουξε, κιτρινίζοντας από την οργή της. "Ρεμπεσκέ! Μπεκρούλιακα! Εγώ η ίδια θα το αναφέρω στην αστυνομία. Εγκληματία με δίπλωμα! Κιόλας τρεις άνθρωποι μου 'χουν πει ότι τους τράβηξες τόσο δυνατά τις μύτες ενώ τους ξύριζες, ώστε είναι θαύμα που αυτές είναι ακόμα στη θέση τους."

Όμως ο Ιβάν Γιακόβλεβιτς είχε αποσβολωθεί. Είχε αναγνωρίσει τη μύτη: ανήκε στον κολεγιακό πάρεδρο 1, τον οποίο ξύριζε κάθε Τετάρτη και Σάββατο. "Περίμενε, Πρασκόβγια Οσίποβνα! Θα την τυλίξω σε ένα πανί και θα την βάλω εκεί στη γωνιά. 'Αφησέ την εκεί για λίγο, μετά θα την πάρω."" Μην συνεχίζεις! Νομίζεις ότι θα επιτρέψω να στέκεται στο δωμάτιό μου μια κομμένη μύτη; Βλάκα! Στο μόνο που είσαι καλός είναι να τροχίζεις το ξυράφι σου και σύντομα δεν θα μπορείς καθόλου να κάνεις σωστά τη δουλειά σου, μπουνταλά! Μασκαρά! Νομίζεις ότι θα πάρω το μέρος σου στην αστυνομία; Ούτε που να το σκέφτεσαι, ανίκανε, χοντροκέφαλε! Πάρ' την από δω! Αμέσως! Όπου σου αρέσει, αλλά να μην την ξαναδώ!"

Ο Ιβάν Γιακόβλεβιτς στεκόταν εκεί εμβρόντητος. Κόντευε να χάσει τα μυαλά του, τα είχε τελείως χαμένα. "Ο διάβολος ξέρει πώς έγινε αυτό", είπε τελικά, ξύνοντας το κεφάλι του. "Ίσως ήρθα σπίτι μεθυσμένος χτες βράδυ, ίσως όχι, δεν μπορώ να πω. Αλλά τι σχέση έχει αυτό; Είναι εντελώς γελοίο. Εννοώ ότι το ψωμί

είναι κάτι που το ψήνουμε και μια μύτη δεν έχει καμιά σχέση. Είναι μυστήριο για μένα!..." Ο Ιβάν Γιακόβλεβιτς βυθίστηκε σε σιωπή. Η σκέψη ότι η αστυνομία μπορούσε να τον βρει με τη μύτη και να τον συλλάβει τον τρομοκρατούσε. Έβλεπε κιάλας με τη φαντασία του το κόκκινο κολάρο, με το ωραίο ασημένιο σιρίτι, το σπαθί... και έτρεμε από την κορφή μέχρι τα νύχια. Τελικά πήρε τη φανέλα του και τις μπότες του, τις φόρεσε και με τη συνοδεία των δυσοίωνων προσταγών της Πρασκόβγια Οσίποβνα τύλιξε τη μύτη σε ένα πανί και βγήκε στο δρόμο. Ήθελε να την κρύψει κάπου μακριά, ίσως να τη χώσει πίσω από καμιά πέτρα κοντά στις πύλες ή να την πετάξει τυχαία κάπου και ύστερα να στρίψει βιαστικά στον κοντινότερο δρόμο. Αλλά προς απογοήτευσή του, έπεφτε συνεχώς πάνω σε γνωστούς, που του γίνονταν τσιμπούρι: "Πού πηγαίνεις;" ή "Ποιον πας να ξυρίσεις τόσο πρωί;" και δεν άφηναν καμιά δυνατότητα στον Ιβάν Γιακόβλεβιτς να πραγματοποιήσει το σχέδιό του. Κάποια στιγμή κατάφερε να την πετάξει, αλλά ένας αστυφύλακας που έκανε περιπολία τον φώναξε δείχνοντας με τη λόγχη του: "Ε, εσείς! Σας έπεσε κάτι!" Και ο Ιβάν Γιακόβλεβιτς ήταν υποχρεωμένος να πάρει τη μύτη και να την παραχώσει στην τσέπη του. Είχε αρχίσει να απελπίζεται, γιατί ο δρόμος γέμιζε κόσμο καθώς άνοιγαν τα μαγαζιά και οι πάγκοι. Αποφάσισε να τραβήξει για τη γέφυρα Ισακιέβσκι, όπου αν είχε τύχη θα μπορούσε να την πετάξει στον Νέβα... Όμως είμαι ένοχος ελαφριάς αβλεψίας, εφόσον μέχρι τώρα έχω παραλείψει να σας πω ο,τιδήποτε για τον Ιβάν Γιακόβλεβιτς, πρόσωπο άξιο εκτίμησης από πολλές απόψεις. Ο Ιβάν Γιακόβλεβιτς, όπως κάθε Ρώσος μαγαζάτορας που σέβεται τον εαυτό του, ήταν φοβερός μπεκρής. Και παρόλο που κάθε μέρα της εβδομάδας ξύριζε τα πηγούνια των άλλων, το δικό του ήταν σταθερά αζύριστο. Το φράκο του Ιβάν Γιακόβλεβιτς (γιατί ο Ιβάν Γιακόβλεβιτς ποτέ δε φορούσε ρεντιγκότα) ήταν ψαρωτό, δηλαδή μαύρο, αλλά με κιτρινοκαφέ και

γκρίζες βούλες. Το κολάρο ήταν τριμμένο και στη θέση των τριών κουπιών κρέμονταν απλώς κλωστές. Ο Ιβάν Γιακόβλεβιτς ήταν πολύ κυνικός και όταν, καταπώς το συνήθιζε, ο κολεγιακός πάρεδρος Κοβάλεφ του έκανε την παρατήρηση ενώ τον ξύριζε: "Ιβάν Γιακόβλεβιτς, τα χέρια σου πάντα βρωμάνε!", ο Ιβάν Γιακόβλεβιτς θα αποκρινόταν: "Δεν καταλαβαίνω πώς θα μπορούσαν." "Δεν το ξέρω, παλιόφιλε, αλλά αυτά το ξέρουν", θα έλεγε ο κολεγιακός πάρεδρος και ο Ιβάν Γιακόβλεβιτς, ρουφώντας μια πρέζα ταμπάκο, θα αντιδρούσε σε αυτή την παρατήρηση σαπουνίζοντάς τον στα μάγουλα, κάτω από τη μύτη, πίσω από τα αυτιά και κάτω από το πηγούνι, με άλλα λόγια, όπου του κατέβαινε. Αυτός ο ευυπόληπτος πολίτης είχε τώρα φτάσει στη γέφυρα Ισακιέβσκι. Πρώτα κοίταξε τριγύρω, ύστερα έσκυψε πάνω από τακάγκελα σαν να ήθελε να κοιτάξει κάτω από τη γέφυρα, για να εξακριβώσει αν υπήρχαν πολλά ψάρια εκείνη τη μέρα και στα κλεφτά έριξε το πανί που περιείχε τη μύτη. Ένιωσε σαν να είχε φύγει ένα βάρος τόνου από τους ώμους του, μάλιστα ο Ιβάν Γιακόβλεβιτς γέλασε χαμηλόφωνα. Αντί να πάει να ξυρίσει τα πηγούνια δημοσίων υπαλλήλων, έστρεψε τα βήματά του προς ένα κατάστημα με την επιγραφή: "Τρόφιμα και τσάι" για να παραγγείλει ένα ποτήρι ποντς, όταν πρόσεξε ξαφνικά στην άλλη άκρη της γέφυρας έναν αξιωματικό της αστυνομίας, με επιβλητικό παράστημα, με φαβορίτες σαν μπριζόλες, τρίκωχο καπέλο και ξίφος. Κοκάλωσε. Στο μεταξύ, ο αξιωματικός της αστυνομίας δείχνοντάς τον με το δάκτυλο, είπε: "Σταμάτα, καλέ μου άνθρωπε!" Ο Ιβάν Γιακόβλεβιτς, που ήξερε τη σωστή διαδικασία σε τέτοιες περιστάσεις, έβγαλε το καπέλο του ενώ απείχε ακόμα αρκετά και πλησιάζοντας ζωηρά είπε: "Πολλή καλημέρα σας, εντιμότατε!" "Όχι, όχι, φίλε μου, αφήστε τα 'εντιμότατε' και πείτε μου τι κάνατε πάνω στη γέφυρα, ε;" "Στο όνομα του Θεού, κύριε,

πήγαινα σε ένα πελάτη και σκέφτηκα να ρίξω μια ματιά πόσο γρήγορα κυλά το ποτάμι." "Λες ψέματα! Μην νομίζεις ότι θα ξεφύγεις μ' αυτό. Ας ακούσουμε, λοιπόν, την αλήθεια!" "Θα ήμουν ευτυχής, εντιμότατε, αν σας ξύριζα δυο φορές τη βδομάδα ή ακόμα και τρεις φορές, χωρίς κανένα παράπονο", απάντησε ο Ιβάν Γιακόβλεβιτς."

Όχι, φίλε μου, αυτό δεν αρκεί. Έχω κιόλας τρεις μπαρμπέρηδες να με ξυρίζουν και όλοι τους το θεωρούν μεγάλη τιμή. Αλλά τώρα ας ακούσουμε τι κάνετε;" Ο Ιβάν Γιακόβλεβιτς χλώμιασε... Σ' αυτό το σημείο, όμως, τα γεγονότα τυλίγονται στην καταχνιά και δεν ξέρουμε απολύτως τίποτα για ό,τι επακολούθησε. Ο κολεγιακός πάρεδρος Κοβάλεφ ξύπνησε πολύ νωρίς και ξεφύσηξε "μπρ!..." όπως έκανε πάντα όταν ξυπνούσε, χωρίς να υπάρχει κανείς προφανής λόγος ακόμα και για τον ίδιο. Τεντώθηκε και ζήτησε το μικρό καθρέφτη που ήταν πάνω στην τουαλέτα.

Ήθελε να ρίξει μια ματιά στο σπυρί που είχε εμφανιστεί στη μύτη του την προηγούμενη νύκτα. Αλλά προς τεράστια κατάπληξή του είδε ότι εκεί που θα έπρεπε να είναι η μύτη του ήταν μια επίπεδη επιφάνεια! Ένιωσε φρίκη, ζήτησε νερό και σκούπισε τα μάτια του με μια πετσέτα: ήταν αλήθεια, δεν υπήρχε καθόλου μύτη! Τσιμπήθηκε για να σιγουρευτεί ότι δεν κοιμόταν. Ο κολεγιακός πάρεδρος Κοβάλεφ πετάχτηκε από το κρεβάτι του και κουνήθηκε: δεν υπήρχε καθόλου μύτη!... Ζήτησε αμέσως τα ρούχα του και ξεκίνησε βιαστικά με κατεύθυνση το γραφείο του αστυνομικού διευθυντή. Στο μεταξύ όμως, ο αναγνώστης πρέπει να κάνει τη γνωριμία του Κοβάλεφ, ώστε να μπορεί να καταλάβει από μόνος του τι είδους άνθρωπος ήταν ο κολεγιακός μας πάρεδρος. Οι κολεγιακοί πάρεδροι, που παίρνουν αυτό το βαθμό με τη βοήθεια ποικίλων πανεπιστημιακών διπλωμάτων, δεν μπορούν κατ' ουδένα τρόπο να συγκριθούν με εκείνους τους κολεγιακούς παρέδρους

που αποκτούν αυτή τη θέση στον Καύκασο. Πρόκειται για δυο εντελώς διαφορετικά είδη. Για μορφωμένους κολεγιακούς παρέδρους... Όμως η Ρωσία είναι τόσο παράξενο μέρος που άμα πεις κάτι για έναν κολεγιακό πάρεδρο, είναι σίγουρο ότι όλοι οι συνάδελφοί του, από τη Ρήγα μέχρι την Καμτσάτκα, το παίρνουν προσωπικά. Το ίδιο ισχύει για όλους τους βαθμούς και για όλα τα αξιώματα. Ο Κοβάλεφ είχε γίνει κολεγιακός πάρεδρος στον Καύκασο. Είχε αυτό το βαθμό μόνον δυο χρόνια και έτσι φούσκωνε ακόμα για τη νεοαποκτημένη του αξιοπρέπεια. Για να δίνει στον εαυτό του ακόμα μεγαλύτερη βαρύτητα και κύρος, αποκαλούσε πάντα τον εαυτό του ταγματάρχη αντί κολεγιακό πάρεδρο.

"Ακουσε, καλή μουγυναίκα", θα έλεγε, αν συναντούσε κάποια πωλήτρια υποκαμίσων στο δρόμο, "έλα σπίτι μου, το διαμέρισμά μου είναι στην οδό Σαντόβαγια. Ρώτα οποιονδήποτε που μένει ο ταγματάρχης Κοβάλεφ και θα σου δείξει." Και αν ξεχώριζε καμιά ιδιαίτερα χαριτωμένη νέα, θα της έδινε πρόσθετη μυστική παραγγελία, λέγοντας: "Ρώτα την ορντινάντσα μου για το διαμέρισμα του ταγματάρχη Κοβάλεφ." Γι' αυτό το λόγο, θα αποκαλούμε στον εξής τον κολεγιακό μας πάρεδρο ταγματάρχη. Ο ταγματάρχης Κοβάλεφ είχε τη συνήθεια να κάνει καθημερινά περίπατο κατά μήκος της λεωφόρου Νιέβσκι. Το κολάρο του πουκαμίσου του ήταν πάντα άσπρο σαν το χιόνι και κολλαριστό. Οι φαβορίτες του ήταν του είδους που μπορούμε ακόμα να δούμε στα μάγουλα επαρχιακών επιθεωρητών, αρχιτεκτόνων, στρατιωτικώνγιατρών, αστυνομικών κάθε είδους και γενικά όλων των κυρίων που είναι προικισμένοι με γεμάτα, ροδοκόκκινα μάγουλα και κλίση στην πρέφα. Αυτές οι φαβορίτες εκτείνονται μέχρι τη μέση του μάγουλου και από κει φθάνουν ακριβώς μέχρι τη μύτη. Ο ταγματάρχης Κοβάλεφ είχε πολλές σφραγίδες από κορνέλιο, μερικές με εμβλήματα και άλλες που έγραφαν: Τετάρτη, Πέμπτη, Δευτέρα και ούτω καθεξής. Ο ταγματάρχης είχε

έρθειστην Αγία Πετρούπολη για έναν ειδικό σκοπό, συγκεκριμένα για να βρει μια θέση κατάλληλη για το βαθμό του. Αν το πετύχαινε θα ήταν σε επίπεδο υποδιοικητή, αν όχι θα κανόνιζε μια θέση στη διοίκηση κάποιου σημαντικού υπουργείου. Ο ταγματάρχης Κοβάλεφ δεν ήταν αντίθετος με την ιδέα του γάμου, αλλά μόνον με την προϋπόθεση ότι η νύφη θα διέθετε κεφάλαιο διακοσίων χιλιάδων.

Έτσι ο αναγνώστης μπορεί τώρα να κρίνει από μόνος του τη διάθεση του ευυπόληπτου ταγματάρχη, όταν αυτός ανακάλυψε αντί για μια ευπαρουσίαστη μύτη μετρίων διαστάσεων μια γελοία, κενή, επίπεδη επιφάνεια. Για κακή του τύχη, δεν φαινόταν καμιά άμαξα στο δρόμο και ήταν υποχρεωμένος να πάει με τα πόδια, τυλιγμένος στην κάπα του και καλύπτοντας το πρόσωπό του μ' ένα μαντήλι σαν κάποιος που η μύτη του αιμορραγεί. "Ίσως τα φαντάζομαι όλα αυτά, μια μύτη δεν μπορεί να εξαφανιστεί έτσι." Πήγε σ' ένα ζαχαροπλαστείο με συγκεκριμένο σκοπό να κοιταχτεί σ' ένα καθρέπτη. Για καλή του τύχη δεν ήταν κανείς στο μαγαζί, οι σερβιτόροι καθάριζαν τις αίθουσες και τακτοποιούσαν τις καρέκλες. Μερικοί κουβαλούσαν δίσκους με ζεστές πίτες. Οι χτεσινές λεκιασμένες με καφέδες εφημερίδες ήταν πεταμένες στα τραπέζια και στις καρέκλες. "Δόξα στο Θεό, δεν είναι κανείς εδώ", είπε, "τώρα μπορώ να ρίξω μια ματιά." Πλησίασε δειλά τον καθρέπτη και κοίταξε: "Τι αηδιαστικό!" αναφώνησε φτύνοντας... "Αν τουλάχιστον υπήρχε κάτι στη θέση της μύτης, αλλά να μην έχει μείνει τίποτα!..." Δαγκώνοντας από στενοχώρια τα χείλη του, έφυγε από το ζαχαροπλαστείο και αποφάσισε να αποχωριστεί τη συνήθεια που είχε και να μην κοιτάξει ούτε να χαμογελάσει σε κανένα. Ξαφνικά, κοκάλωσε δίπλα στο κούφωμα μιας πόρτας, καθώς ένα απίστευτο γεγονός ξετυλιγόταν κάτω από τα μάτια του: μια άμαξα σταμάτησε στην είσοδο, οι πόρτες άνοιξαν, ένας αξιωματικός με στολή βγήκε σκυφτός και ανέβηκε τρέχοντας τα

σκαλιά. Φανταστείτε τη φρίκη και την κατάπληξη του Κοβάλεφ, όταν αναγνώρισε ότι αυτό το άτομο ήταν η ίδια του η μύτη! Αυτό το απίθανο θέαμα τον έκανε να τρικλίζει από κατάπληξη και μόλις που μπορούσε να κρατηθεί όρθιος στα πόδια του, αλλά αποφάσισε όποιο κι αν ήταν το τίμημα να περιμένει την επιστροφή της μύτης στην άμαξα και παρέμεινε εκεί τρέμοντας σαν να είχε πυρετό. Πράγματι, δυο λεπτά αργότερα, εμφανίστηκε η μύτη. Φορούσε χρυσοκεντημένη στολή με ψηλό, σκληρό κολάρο, πέτσινη κυλότα και ένα σπαθί κρεμόταν στο πλευρό του. Από το φτερωτό καπέλο του ήταν φανερό ότι είχε το βαθμό του κρατικού συμβούλου 3.

Ήταν επίσης φανερό από το παρουσιαστικό του ότι πήγαινε επίσκεψη. Κοίταξε γύρω, φώναξε στον αμαξά "Εδώ!", ανέβηκε στην άμαξα και τα άλογα ξεκίνησαν καλπάζοντας. Ο κακόμοιρος Κοβάλεφ σχεδόν έχασε το μυαλό του. Δεν ήξερε τι να κάνει μ' αυτό το εξαιρετικά απίθανο συμβάν. Και πράγματι, πώς θα μπορούσες να εξηγήσεις το γεγονός ότι μια μύτη, που την προηγούμενη μέρα ήταν ακόμη κολλημένη στο πρόσωπό του, ανίκανη να ιππεύσει ή να περπατήσει, φορούσε τώρα στολή! Ακολούθησε τον αμαξά, που ευτυχώς δεν πήγε μακριά προτού σταματήσει μπροστά στον καθεδρικό ναό του Καζάν. Κατευθύνθηκε βιαστικά προς τον καθεδρικό ναό, άνοιξε δρόμο ανάμεσα από τις γριές ζητιάνες, οι οποίες είχαν τυλιγμένα τα πρόσωπά τους με κουρέλια αφήνοντας μόνον δυο σχισμές για τα μάτια, θέαμα που προηγουμένως του προκαλούσε πάντα ιλαρότητα και μπήκε στην εκκλησία. Δεν υπήρχαν πολλοί μέσα και ήταν στριμωγμένοι γύρω από την είσοδο. Ο Κοβάλεφ ήταν τόσο αναστατωμένος που του ήταν εντελώς αδύνατο να προσευχηθεί και ερευνούσε ζωηρά με το βλέμμα την εκκλησία ελπίζοντας να διακρίνει τον κύριο με τη στολή. Τελικά τον είδε να στέκεται στην μια πλευρά. Η μύτη είχε κρύψει τελείως το πρόσωπό της στο

ψηλό, σκληρό κολάρο και προσευχόταν με έκφραση υπέρτατης ευσέβειας. "Πώς μπορώ να τον πλησιάσω;" σκέφτηκε ο Κοβάλεφ. "Αν κρίνω από τη στολή του και το καπέλο του θα πρέπει να είναι κρατικός σύμβουλος. Ένας Διάβολος ξέρει τι πρέπει να κάνω!"

Έβηξε καθώς τον πλησίαζε, αλλά η μύτη, απτόητη, παρέμεινε στη ψευτοθεοσεβούμενη στάση της, κάνοντας βαθιές υποκλίσεις στην κατεύθυνση της Αγίας Τράπεζας. "Καλέ μου κύριε..." είπε ο Κοβάλεφ, επιστρατεύοντας στην απελπισία του όλο του το θάρρος, "καλέ μου κύριε..." "Τι συμβαίνει;" ρώτησε η μύτη κοιτάζοντας γύρω. "Είμαι έκπληκτος, κύριε... Νομίζω... Θα έπρεπε να ξέρετε τη θέση σας. Και κοιτάξτε πού σας βρίσκω: σε μια εκκλησία. Θα πρέπει να συμφωνείτε..." "Συγχωρέστε με, αλλά μου είναι αδύνατο να καταλάβω ο,τιδήποτε απ' όσα μου λέτε. Παρακαλώ εξηγηθείτε." "Πώς μπορώ να εξηγηθώ;" σκέφτηκε ο Κοβάλεφ και ξαναπαίρνοντας θάρρος άρχισε: "Φυσικά... τώρα είμαι ταγματάρχης. Και, είμαι σίγουρος ότι συμφωνείτε, το να τριγυρνάω χωρίς μύτη είναι μάλλον ανάρμοστο. Δεν θα υπήρχε πρόβλημα αν κάποια πλανόδια πωλήτρια που πουλά καθαρισμένα πορτοκάλια στη γέφυρα Βοσκρεσένσκι καθότανεκεί χωρίς μύτη, αλλά καθώς ελπίζω σε προαγωγή... και επιπλέον να γνωριστώ με τις κυρίες κάποιων διακεκριμένων οικογενειών, με τη σύζυγό του κρατικού συμβούλου Τσεκτάργιοφ και άλλες... Κρίνετε μόνοσας... Δεν ξέρω καθόλου πώς να θέσω το ζήτημα, κύριε..." (Μ' αυτά τα λόγια ο ταγματάρχης Κοβάλεφ σήκωσε τους ώμους.) "Συγχωρέστε με,

αλλά αν το δείτε αυστηρά από την άποψη του καθήκοντος και της τιμής... Θα πρέπει σίγουρα να συμφωνείτε..." "Δεν καταλαβαίνω τίποτα", απάντησε η μύτη. "Θα ήταν καλοσύνη σας αν γινόσασταν

σαφής." "Καλέ μου κύριε..." είπε ο Κοβάλεφ με αξιοπρεπές ύφος. "Στην πραγματικότητα, δυσκολεύομαι να καταλάβω τα λόγια σας... Εμένα μου φαίνεται πολύ απλό... Ή επιθυμείτε... Το ζήτημα είναι ότι είσαστε η μύτη μου!" Η μύτη κοίταξε τον ταγματάρχη και τα χαρακτηριστικά της συνοφρυώθηκαν. "Κάνετε λάθος, καλέ μου κύριε. Είμαι αυθύπαρκτο άτομο. Επιπλέον, δεν μπορεί να υπάρχει καμιά στενή σχέση μεταξύ μας, γιατί αν κρίνω από τα κουμπιά της στολής σας θα πρέπει να υπηρετείτε σε άλλο υπουργείο." Αφού είπε αυτά, η μύτη γύρισε από την άλλη μεριά και συνέχισε να προσεύχεται. Τώρα ο Κοβάλεφ τα είχε εντελώς χαμένα και δεν ήξερε τι να κάνει, ούτε καν τι να σκεφτεί. Ακριβώς τότε άκουσε το ευχάριστο θρόισμα γυναικείου φουστανιού: πλησίαζε μια ηλικιωμένη κυρία, στολισμένη με ένα σωρό δαντέλες και συνοδευόμενη από μια αδύνατη ύπαρξη, ντυμένη μ' ένα λευκό φόρεμα που ταίριαζε τέλεια με τη λιγνή της κορμοστασιά και ένα ανοικτό κίτρινο καπέλο, ελαφρύ σαν φύλλο για μιλφέγι. Πίσω τους στεκόταν ένας ψηλός υπηρέτης με μεγάλες φαβορίτες και γεμάτος δαντέλες που άνοιγε μια ταμπακέρα. Ο Κοβάλεφ πλησίασε λίγο περισσότερο, έσιαξε το μπατιστένιο κολάρο του πουκαμίσου του, προσάρμοσε τις σφραγίδες στην χρυσή αλυσίδα του ρολογιού του και χαμογελώντας δεξιά και αριστερά έστρεψε την προσοχή του στην λιγνή κυρία, που έγειρε ελαφρά προς τα μπροστά, σαν λουλούδι την άνοιξη, καθώς ύψωσε στο μέτωπό της τα σχεδόν διαφανή δάκτυλα του κατάλευκου σαν κρίνου χεριού του. Το χαμόγελο του Κοβάλεφ έγινε πλατύτερο όταν κάτω από το καπέλο της διέκρινε ένα στρογγυλό, βελούδινο πηγούνι και ένα μέρος από το μάγουλό της, που είχε το χρώμα του πρώτου ανοιξιάτικου τριαντάφυλλου. Ξαφνικά, όμως, αναπήδησε σαν να τον είχαν ζεματίσει. Θυμήθηκε ότι στη θέση της μύτης δεν είχε απολύτως τίποτα και δάκρυα έτρεξαν από τα μάτια του.

Έκανε μεταβολή για να πει με πολλά λόγια στον κύριο με τη στολή ότι απλώς ισχυριζόταν πως ήταν κρατικός σύμβουλος, πως ήταν απατεώνας και παλιάνθρωπος και ότι δεν ήταν τίποτα παραπάνω παρά η μύτη του... Όμως, η μύτη είχε εξαφανιστεί· στο διάστημα που μεσολάβησε είχε σημάνει υποχώρηση, αναμφίβολα για να κάνει κάποια άλλη επίσκεψη. Αυτό βύθισε τον Κοβάλεφ σε απελπισία. Βγήκε έξω και σταμάτησε για μια στιγμή στη στοά, κοιτάζοντας προσεκτικά γύρω με την ελπίδα πως θα ξεχώριζε τη μύτη. Θυμόταν ευκρινώς ότι φορούσε καπέλο με φτερό και χρυσοκεντημένη στολή, αλλά δεν είχε προσέξει το πανωφόρι του, ούτε το χρώμα της άμαξάς του, ούτε τα άλογά του, ούτε καν αν είχε λακέ και αν είχε τι λιβρέα φορούσε αυτός. Επιπλέον, υπήρχαν τόσες πολλές άμαξες που συνωστίζονταν πηγαίνοντας πάνω κάτω και με τέτοια ταχύτητα που δεν μπορούσε να τις ξεχωρίσει μεταξύ τους και εξάλλου ήταν εντελώς ανίσχυρος να σταματήσει οποιαδήποτε από αυτές. Ήταν μια θεσπέσια ηλιόλουστη μέρα. Πλήθη κόσμου ήταν μαζεμένα στον Νιέβσκι και τα πεζοδρόμια ξεχειλίζουν από ένα λουλουδένιο καταρράκτη κυριών σε όλο το δρόμο από τη γέφυρα Πολιτσέικι μέχρι τη γέφυρα Ανίτσκοφ. Εκεί ήταν ένας γνωστός του, ένας αυλικός σύμβουλος, τον οποίο προσφωνούσε αντισυνταγματάρχη, ιδιαίτερα μπροστά σε ξένους. Εδώ είδε τον Γιαρίγκιν, επικεφαλής μιας υπηρεσίας στη Γερουσία, μεγάλο φίλο, που πάντοτε έχανε όταν έπαιζε πρέφα. Δίπλα, κάποιος άλλος ταγματάρχη, που κι αυτός είχε κερδίσει το βαθμό του κολεγιακού παρέδρου στον Καύκασο, του έγνεψε σεχαιρετισμό... "Στο διάβολο!" είπε ο Κοβάλεφ. "Ε, αμαξά, πήγαινε με αμέσως στον αστυνομικό διευθυντή!" Ο Κοβάλεφ ανέβηκε σε μια ντρόσκι και κάθισε φωνάζοντας στοναμαξά: "

Όσο πιο γρήγορα μπορείς!" "Είναι ο αστυνομικός διευθυντής στο σπίτι;" φώναξε, κοιτώντας στον προθάλαμο. "Φοβάμαι

πως όχι", απάντησε ο υπηρέτης, "μόλις βγήκε.""Να πάρει ο διάβολος!" "Ναι", συνέχισε ο υπηρέτης, "δεν έχει πολλή ώρα, αλλά έχει φύγει. Ένα λεπτό νωρίτερα και θα τον είχατε προλάβει." Ο Κοβάλεφ, που όλη την ώρα σκέπαζε το πρόσωπό του με τομαντήλι, ξανανέβηκε στην άμαξα και φώναξε με απελπισμένη φωνή: "Ξεκίνα!" "Για πού;" ρώτησε ο αμαξάς."

Ίσια μπροστά!

Πώς γίνεται; Ο δρόμος χωρίζει στα δυο. Δεξιά ή αριστερά;" Αυτή η ερώτηση υποχρέωσε τον Κοβάλεφ να σταθεί και να σκεφτεί. Στη θέση που βρισκόταν θα ήταν καλύτερα να επιστρέψει στο Υπουργείο Δημόσιας Τάξης 4, όχι γιατί αυτό συνδεόταν άμεσα με τη ναστυνομία, αλλά γιατί διεκπεραίωνε τις υποθέσεις πολύ πιο γρήγορα από τις άλλες υπηρεσίες. Να ζητήσει ικανοποίηση από την υπηρεσία όπου η μύτη ισχυριζόταν ότι εργαζόταν δεν θα ήταν προφανώς συνετό.

Ήταν φανερό από τις ίδιες τις δηλώσεις της μύτης ότι αυτό το πλάσμα δεν είχε ιερό και όσιο και ότι ήταν εξίσου πιθανό να ξαναπεί ψέματα, όπως είχε πει ψέματα και προηγουμένως, όταν ισχυρίστηκε ότι ποτέ δεν είχε αντικρίσει τον ταγματάρχη Κοβάλεφ. Ο Κοβάλεφ ήταν έτοιμος να διατάξει τον αμαξά να πάει στο Υπουργείο Δημόσιας Τάξης, όταν του ήρθε στο μυαλό μια άλλη σκέψη, συγκεκριμένα, ότι αυτός ο κατεργάρας και απατεώνας, που στην πρώτη τους συνάντηση είχε φερθεί τόσο ξετσιπίωτα, μπορεί να το είχε κιόλας σκάσει από την πόλη. Σ' αυτή την περίπτωση, όλες οι προσπάθειες να τον βρει θα ήταν εντελώς μάταιες, είτε θα συνεχίζονταν, ο Θεός να φυλάει, για έναν ολόκληρο μήνα. Τελικά, ήταν σαν να τον καθοδήγησε ο Θεός. Αποφάσισε να πάει κατευθείαν στα γραφεία της εφημερίδας και να βάλει αμέσως μια αγγελία με λεπτομερειακή περιγραφή όλων της των γνωρισμάτων,

ώστε, όποιος την έβλεπε, θα μπορούσε να του την ξαναβρεί ή τουλάχιστον να τον πληροφορήσει πού βρισκόταν. Αφού κατέληξε σ' αυτή την απόφαση, διέταξε τον αμαξά να κατευθυνθεί στα γραφεία της εφημερίδας και σ' όλη τη διαδρομή ξεφυσούσε πίσω του φωνάζοντας: "Πιο γρήγορα, κατεργάρη! Πιο γρήγορα, μασκαρά!" "Ουφ, κύριε!" μούγκρισε ο αμαξάς, κουνώντας το κεφάλι του και τραβώντας ελαφρά τα γκέμια του αλόγου του, που ήταν τριχωτό σαν μαλλιαρό σκυλάκι. Μετά από ώρα, η άμαξα σταμάτησε τελικά και ο Κοβάλεφ έτρεξε ασθμαίνοντας στη μικρή αίθουσα υποδοχής, όπου ένας γκριζομάλλης διοπτροφόρος γραμματέας μ' ένα παλιό φράκο καθόταν πίσω από ένα γραφείο και δαγκώνοντας την πένα του από φτερό μετρούσε μια στοίβα χάλκινα νομίσματα που ήταν ακουμπισμένα μπροστά του. "Ποιος παίρνει τις αγγελίες εδώ;" φώναξε ο Κοβάλεφ. "Α,καλημέρα!""'Μέρα", είπε ο γκριζομάλλης γραμματέας σηκώνοντας τα μάτια για μια στιγμή και ξαναχαμηλώνοντάς τα στις τακτοποιημένες στοίβες νομισμάτων

"Θα ήθελα να δημοσιεύσω..." "Μια στιγμή. Αν δεν σας πειράζει να περιμένετε", είπε ο γραμματέας, γράφοντας έναν αριθμό με το δεξί του χέρι, ενώ μετακινούσε δυο χάνδρες σ' έναν άβακα με το αριστερό του. Ένας λακές με κομψό πανωφόρι με σιρίτια και με εμφάνιση που φανέρωνε ότι δούλευε σε αριστοκρατικό σπίτι, στεκόταν δίπλα στο γραφείο κρατώντας ένα σημείωμα και επειδή ένιωσε ότι του επιβαλλόταν να επιδείξει απλοϊκότητα προσφέρθηκε αυθόρμητα: "Πιστέψτε με, κύριε, το φρικτό σκυλάκι δεν αξίζει ογδόντα καπίκια, όσο για μένα δεν θα σας έδινά γι' αυτό ούτε μπρούτζινο κουμπί, αλλά η κόμισσα το αγαπά, το αγαπά τρομερά και έτσι προσφέρει εκατό ρούβλια σε όποιον το βρει. Αν θέλετε να ξέρετε την ειλικρινή μου γνώμη, μεταξύ μας μόνο, οι άνθρωποι δεν λογαριάζουν τα λεφτά προκειμένου να

ικανοποιήσουν τα γούστα τους. Πάρτε έναν κυνηγό, δεν θα τον ένοιαζε να πληρώσει πεντακόσια, ακόμα και χίλια ρούβλια για ένα λαγωνικό ή για ένα ριτρίβερ, αλλά τουλάχιστον πληρώνει για καλό σκυλί." Ο ευυπόληπτος γραμματέας άκουγε σοβαρά αυτό το λόγο και συγχρόνως συνέχιζε τους υπολογισμούς του, μετρώντας τον αριθμό των γραμμάτων στο σημείωμα που του είχαν φέρει. Γύρω του περιφέρονταν πολλές γριές, εμποροϋπάλληλοι και θυρωροί με σημειώματα. Το ένα ήταν ενός ήρεμου αμαξά που γύρευε δουλειά, το άλλο διαφήμιζε την πώληση μιας ελάχιστα χρησιμοποιημένης παγίδας, φερμένης από το Παρίσι το 1814, άλλο ζητούσε δουλοπάροικη πεπειραμένη πλύστρα, αλλά κατάλληλη και για άλλες δουλειές, ζητούσαν αγοραστές για γερή ντρόσκι, που της έλειπε μια σούστα, για νεαρό ζωηρό άλογο με γκριζες πιτσιλιές, για φοράδα δέκα επτά χρόνων, για νέους σπόρους γογγυλιού και ραδικιών που είχαν εισαχθεί από το Λονδίνο, για αγροτικό σπίτι με μεγάλο κήπο, στάβλο για δύο άλογα, μια έκταση όπου θα μπορούσε να φυτευτεί μια εξαιρετική σημύδα ή ένα σύδεντρο από έλατα.

Ένα άλλο σημείωμα εφιστούσε την προσοχή σε όσους ήθελαν να αγοράσουν παλιές σόλες από μπότες, προσκαλώντας τους στην αίθουσα πλειστηριασμών καθημερινά μεταξύ 8 π.μ. και 3 μ.μ. Το δωμάτιο στο οποίο ήταν συγκεντρωμένη αυτή η ομήγυρη ήταν μικρών διαστάσεων και η ατμόσφαιρα σ' αυτό ήταν εξαιρετικά βαριά, αλλά ο Κοβάλεφ δεν καταλάβαινε τίποτα από την ατμόσφαιρα επειδή κρατούσε το μαντήλι του στο πρόσωπό του και εξάλλου η ίδια η μύτη του ήταν εκείνη τη στιγμή ένας Θεός ξέρει πού.

"Καλέ μου κύριε, πραγματικά, πρέπει... Είναι πολύ σημαντικό", ξέσπασε ανυπόμονα. "Μια στιγμή! Δύο ρούβλια και σαράντα τρία καπίκια! Αμέσως!

Ένα ρούβλι εξήντα τέσσερα καπίκια!" διέτασσε ο γκριζομάλλης γραμματέας, κουνώντας κομμάτια χαρτί μπροστά στη μούρη των ηλικιωμένων γυναικών και των θυρωρών. "Τι θέλετε;" είπε τελικά και στράφηκε στον Κοβάλεφ. "Θα ήθελα..." είπε ο Κοβάλεφ, "έχει διαπραχθεί μια άθλια πράξη προδοσίας, ακόμα δεν μπορώ να την αποδείξω. Θέλω να δημοσιεύσετε ότι το άτομο που θα μου φέρει αυτόν τον κατεργάρη θα ανταμειφθεί πλουσιοπάροχα." "Θα μπορούσα, παρακαλώ, να έχω το όνομά σας;"

Όχι, γιατί χρειάζεστε το όνομά μου; Δεν μπορώ να το κοινοποιήσω.

Έχω ένα σωρό γνωριμίες: τη γυναίκα του κρατικού συμβούλου Τσεκτάρεφ, την Παλάγκεγια Γκριγκορίεβνα Ποντότσινα, σύζυγο αξιωματικού του επιτελείου. Θα μπορούσαν να το δουν, ο Θεός ασ φυλάει! Θα μπορούσατε απλώς να γράψετε: ένας κολεγιακός πάρεδρος ή ακόμα καλύτερα ένας κύριος με το βαθμό του ταγματάρχη." "Και το άτομο που το έσκασε ήταν κάποιος δουλοπάροικός σας;" "Τι; ένας δουλοπάροικός μου; Ω, όχι, ακόμα χειρότερο! Είναι η μ...η μύτη μου που το έσκασε..." "Χμ, τι περίεργο επώνυμο. Και αυτός ο κύριος Μύτη σας βούτηξε κανένα μεγάλο ποσό;"

Όχι, Μύτη, όχι... λάθος καταλάβατε! Η μύτη μου, η ίδια μου η μύτη έφυγε και εξαφανίστηκε. Μου κάνει κάποιος διαβολικό κόλπο!" "Αλλά με ποιο τρόπο εξαφανίστηκε; Φοβάμαι ότι δεν μπορώ καθόλου να σας παρακολουθήσω." "Δεν ξέρω ούτε εγώ ο ίδιος, αλλά το κύριο είναι ότι τώρα περιφέρεται στην πόλη παριστάνοντας τον κρατικό σύμβουλο. Σας ζητώ, λοιπόν, να βάλετε μια αγγελία που να ζητά από όποιον την πιάσει να μου την φέρει επειγόντως και χωρίς την παραμικρή καθυστέρηση. Κρίνετε μόνος σας: πώς μπορώ να συνεχίσω χωρίς ένα τόσο εξέχον μέρος

της ανατομικής μου κατασκευής. Δεν είναι το ίδιο σαν να έχασα το μικρό δάκτυλο του ποδιού μου που θα μπορούσα να γλιστρήσω γρήγορα το πόδι μου μέσα στην μπότα προτού δεν κανείς ότι λείπει. Κάθε Πέμπτη επισκέπτομαι τη σύζυγο του κρατικού συμβούλου Τσεκτάρεφ. Η Παλάγκεγια Γκριγκορίεβνα Ποντοτσινα είναι σύζυγος αξιωματικού του επιτελείου και έχει μια πολύ χαριτωμένη κόρη και είναι και οι δυο πολύ καλές φίλες μου, έτσι μπορείτε κι εσείς ο ίδιος να καταλάβετε σε τι δύσκολη θέση βρίσκομαι... Απλούστατα τώρα δεν μπορώ να εμφανιστώ μπροστά τους." Ο γραμματέας έμεινε σκεπτικός για μια στιγμή, όπως φανέρωναν τα σφικτά ζαρωμένα χείλη του."

‘Όχι, δεν μπορώ να δημοσιεύσω τέτοια αγγελία στην εφημερίδα", είπε τελικά μετά από παρατεταμένη σιωπή." Τι; Γιατί όχι;" "Δεν μπορώ. Η εφημερίδα θα έχανε την υπόληψή της. Φανταστείτε μόνο αν ο καθένας άρχιζε να γράφει ότι το είχε σκάσει η μύτη του... Κιόλας ο κόσμος λέει ότι η εφημερίδα δημοσιεύει ένα σωρό ανοησίες και ψευδείς διαδόσεις." "Αλλά πού βρίσκεται η ανοησία;

‘Όλα είναι καθαρά σαν το φως της μέρας." "

Έτσι φαίνεται σε σας. Αλλά ας πάρουμε την παρακάτω περίπτωση που συνέβη την προηγούμενη βδομάδα. Ήρθε ένας υπάλληλος, ακριβώς όπως ήρθατε εσείς σήμερα, μ' ένα σημείωμα, που κόστιζε δύο ρούβλια και εβδομήντα τρία καπίκια, και αυτό που έλεγε η αγγελία ήταν ότι το είχε σκάσει ένα μαύρο μαλλιαρό σκυλάκι. Φαινομενικά τίποτα ασυνήθιστο. Αλλά κατέληγε σε μια δυσφημιστική συνέχεια, γιατί αυτό το μαλλιαρό σκυλάκι ήταν ο ταμίας κάποιου οργανισμού, δεν θυμάμαι ποιανού." "Εγώ, όμως, δεν βάζω αγγελία για μαλλιαρό σκυλάκι, αλλά για την ίδια μου τη μύτη, που ισοδυναμεί με τον ίδιο μου τον εαυτό." "Λυπάμαι, δεν μπορώ να βάλω τέτοια αγγελία." "Ακόμα κι αν έχω χάσει

πραγματικά τη μύτη μου!" "Αν είναι έτσι, τότε είναι δουλειά των γιατρών. Λένε πως υπάρχουν άνθρωποι που μπορούν να σας εφοδιάσουν με ό,τι μύτη σας αρέσει. Πάντως παρατηρώ ότι είσαστε χωρατατζής και σας αρέσουν τα αστεία." "Σας ορκίζομαι σε ό,τι είναι ιερό! Αφού τα πράγματα έφθασαν σ' αυτό το σημείο, θα σας δείξω!" "Μην ενοχλείστε!" συνέχισε ο γραμματέας, παίρνοντας μια πρέζα ταμπάκο. "Στην πραγματικότητα, δεν είναι τόσο μεγάλος μπελάς", πρόσθεσε κοιτάζοντας με περιέργεια, "ίσως θα μπορούσα να ρίξω μια ματιά." Ο κ. Κοβάλεφ απομάκρυνε το μαντήλι από το πρόσωπό του.

"Λοιπόν, αυτό είναι πολύ απίθανο!" είπε ο γραμματέας. "Η περιοχή είναι εντελώς λεία, σαν φρεσκοψημένη τηγανίτα. Εξαιρετικά λεία, πράγματι!" "Τώρα ελπίζω ότι αυτό ανέτρεψε τις αντιρρήσεις σας! Μπορείτε να δείτε από μόνος σας ότι η αγγελία πρέπει να μπει. Θα σας είμαι εξαιρετικά ευγνώμων και είμαι πολύ ευτυχής που αυτό το ατύχημα μου έδωσε την ευχαρίστηση της γνωριμίας σας..." Ο ταγματάρχης, όπως μπορούμε να δούμε, είχε αποφασίσει σ' αυτό το σημείο να χρησιμοποιήσει λίγο την κολακεία. "Να τη δημοσιεύσω, φυσικά, θα ήταν απλό το ζήτημα", είπε ο γραμματέας, "μόνο που δεν καταλαβαίνω σε τι μπορεί να σας ωφελήσει. Αν είστε αποφασισμένος να κάνετε κάτι γι' αυτό, τότε βρείτε κάποιον ικανό να γράφει, βάλτε τον να το γράψει σαν ένα σπάνιο περιστατικό της φύσης και δημοσιεύσετε αυτό το άρθρο στη

Μέλισσα του Βορά " (σ' αυτότο σημείο πήρε άλλη μια πρέζα ταμπάκο) "για τη διαπαιδαγώγηση των νέων μας" (σ' αυτό το σημείο σκούπισε τη μύτη του) "ή πράγματι για το ενδιαφέρον του κοινού γενικά." Αυτή η πρόταση ήταν το τελειωτικό χτύπημα. Ο κ. Κοβάλεφ χαμήλωσε το μάτια του στην εφημερίδα, όπου έπεσαν στην στήλη για το θέατρο.

Ήταν έτοιμος να χαμογελάσει καθώς το μάτι του έπιασε το όνομα μιας νεαρής γοητευτικής ηθοποιού και άπλωσε το χέρι του στην τσέπη για να δει αν είχε μαζί του ένα χαρτονόμισμα των πέντε ρουβλίων, επειδή κατά τη γνώμη του Κοβάλεφ οι αξιωματικοί του επιτελείου πρέπει να πιάνουν θέση στην πλατεία, αλλά τότε θυμήθηκε τη μύτη του και η καρδιά του κατέρρευσε! Ακόμα και ο γραμματέας, ήταν φανερό, συγκινήθηκε από την κατάσταση του Κοβάλεφ. Επιθυμώντας να του δώσει κάποια παρηγοριά, το θεώρησε αρμόζον να εκφράσει τη συμπάθειά του με λίγα λόγια: "Είμαι πράγματι πολύ λυπημένος που υπήρξατε θύμα ενός τόσο αστείου ατυχήματος.

Ίσως θα ενδιαφερόσασταν για μια πρέζα ταμπάκο; Ανακουφίζει από πονοκεφάλους και αναπτερώνει το ηθικό, ακόμα έχει ευεργετικά αποτελέσματα στις αιμορροΐδες." Μ' αυτά τα λόγια, ο γραμματέας πρόσφερε στον Κοβάλεφ την ταμπακέρα του, κρύβοντας αδέξια από κάτω το καπάκι που επεδείκνυε το πορτρέτο μια κυρίας με καπέλο. Αυτή η απερίσκεπτη χειρονομία ξεπερνούσε όσα η υπομονή του Κοβάλεφ μπορούσε ν' αντέξει: "Δεν καταλαβαίνω πώς μπορείτε να

θεωρείτε αυτή την κατάσταση αστεία", είπε οργισμένα. "Σίγουρα μπορείτε να καταλάβετε ότι δεν έχω τα αναγκαία μέσα για να ρουφήξω ταμπάκο. Στο διάβολο ο ταμπάκος σας! Δεν αντέχω να κοιτάω αυτό το πράγμα, ούτε καν την καλύτερη μάρκα, πόσο μάλλον αυτόν τον ψιλοκομμένο καπνό Μπερεζίνσκι." Αφού είπε αυτά, με αγέρωχο βάδισμα βγήκε εξαγριωμένος από τα γραφεία της εφημερίδας και κατευθύνθηκε στον αξιωματικό της αστυνομίας, μεγάλο εραστή της ζάχαρης. Ολόκληρο το μπροστινό δωμάτιο του σπιτιού του, που χρησίμευε επίσης για τραπεζαρία, ήταν αφιερωμένο σε μια έκθεση ζαχαρωτών, που του έφερναν οι καταστηματαρχες σε ένδειξη φιλίας. Αυτή τη στιγμή, ο μάγειρας

του έβγαζε τις ψηλές μπότες του αξιωματικού της αστυνομίας. Το ξίφος του και όλα τα στρατιωτικά του εξαρτήματα κρέμονταν κίολας ειρηνικά στις γωνιές του δωματίου και ο τρίχρονος γιος του έπαιζε με το επιβλητικό τρίκωχο καπέλο του πατέρα του, ενώ ο ίδιος ο πολεμιστής, μετά τη μέρα του στις οδύνες της μάχης, ετοιμαζόταν να γευτεί τις απολαύσεις της ειρήνης. Του ανάγγειλαν τον ερχομό του Κοβάλεφ την στιγμή ακριβώς που, αφού είχε καλοτεντωθεί και χασμουρηθεί, ανάγγελνε: "Αχ, ώρα να ρίχναμε κανέναν υπνάκο για καμιά δυο ώρες!"

Έτσι μπορούμε να καταλάβουμε ότι ο κολεγιακός πάρεδρος είχε υπολογίσει εξαιρετικά άσχημα την ώρα της άφιξής του. Και υποψιάζομαι ότι ακόμα κι αν είχε φέρει μαζί του μερικά κιλά τσάι ή ένα τόπι ύφασμα και σ' αυτή την περίπτωση δεν θα του γινόταν ιδιαίτερα εγκάρδια υποδοχή. Ο αξιωματικός της αστυνομίας ήταν σαΐνι αλλά και μοναδικός στο να λαδώνεται με κάθε τρόπο, αλλά περισσότερο απ' όλα προτιμούσε τα κρατικά τραπεζογραμμάτια. "Τώρα μου αρέσει αυτό", είχε τη συνήθεια να λέει, "δεν υπάρχει τίποτα που να το ξεπερνά: δεν χρειάζεται να το ταΐζεις, πιάνει λίγο χώρο, υπάρχει πάντα χώρος γι' αυτό στην τσέπη και αν σας πέσει δεν σπάζει." Ο αξιωματικός της αστυνομίας δέχτηκε τον Κοβάλεφ μάλλον ψυχρά και παρατήρησε ότι μετά το γεύμα δεν είναι η ώρα για να διεξαχθεί έρευνα, ότι η ίδια η φύση τα έχει έτσι κανονίσει ώστε, αφού φάμε του σκασμού, θα πρέπει ν' αναπαυόμαστε λιγάκι (από αυτό ο κολεγιακός πάρεδρος μπορούσε να καταλάβει ότι ο αξιωματικός της αστυνομίας ήταν οικείος με τα λόγια των παλιών σοφών), ότι ένα αξιοσέβαστο άτομο δεν θα αποχωριζόταν τόσο βράναυσα τη μύτη του και ότι υπάρχουν ταγματάρχες και ταγματάρχες σ' αυτόν τον κόσμο, μερικοί από τους οποίους δεν έχουν ούτε ένα αξιοπρεπές πουκάμισο στο όνομά τους και συχνάζουν στα πιο κακόφημα μέρη.

Αυτό, δυστυχώς, ήταν η αχίλλειος πτέρνα του Κοβάλεφ! Θα πρέπει να σημειώσουμε ότι ο κολεγιακός πάρεδρος ήταν υπερευαίσθητο άτομο. Θα μπορούσε να συγχωρήσει ο,τιδήποτε λεγόταν για το άτομό του, αλλά όχι την έλλειψη σεβασμού για τον βαθμό του ή τη θέση του. Μάλιστα, επιχειρηματολόγησε ότι στις θεατρικές παραστάσεις μπορούσαν να επιτρέπονται αναφορές στους κατώτερους αξιωματικούς, αλλά όχι παρατηρήσεις για ανώτερους αξιωματικούς.

Έτσι έμεινε τόσο σύζυλος με την υποδοχή του αξιωματικού της αστυνομίας, που κούνησε το κεφάλι του και δήλωσε απλώνοντας τα χέρια του: "Λυπάμαι που μετά από τόσο προσβλητικές παρατηρήσεις εκ μέρους σας δεν μπορώ να κάνω περαιτέρω σχόλια..." και αποχώρησε. Επέστρεψε σπίτι του μόλις μπορώντας να κρατηθεί στα πόδια του.Είχε κιόλας σκοτεινιάσει. Μετά από όλη αυτή τη μακρά, μάταιη έρευνα,το διαμέρισμά του τού φάνηκε έρημο και εντελώς απωθητικό.

Όταν μπήκε στο χολ, είδε τον λακέ του Ιβάν ξαπλωμένο στον φθαρμένο δερμάτινο καναπέ να φτύνει σε ένα σημείο στο ταβάνι, στόχο που τον κτυπούσε με κάποιο μέτρο επιτυχίας. Η ραθυμία του εξόργισε τον κολεγιακό πάρεδρο. Κτυπώντας τον στο κεφάλι με το καπέλο του, φώναξε: "

Όλη την ώρα λουφάρεις, γουρούνι!" Μεμιάς ο Ιβάν πετάχτηκε πάνω και όρμησε δίπλα στον αφέντη του για να τον βοηθήσει να βγάλει το παλτό του. Μόλις μπήκε στο δωμάτιό του, ο ταγματάρχης βυθίστηκε εξαντλημένος και θλιμμένος σε μια πολυθρόνα και, αφού αναστέναξε μερικές φορές, είπε τελικά: "Θεέ μου, ω Θεέ μου! Τι έκανα για να τιμωρούμαι έτσι; Αν είχα χάσει ένα χέρι ή ένα πόδι, θα ήταν πολύ καλύτερα ή ακόμα και τ' αυτιά μου, θα ήταν δύσκολο, αλλά τουλάχιστον υποφερτό, αλλά χωρίς τη

μύτη του ο άνθρωπος δεν είναι τίποτα, ούτε άνθρωπος, ούτε ζώο, ένας Θεόςξέρει τι.

Ένα σκουπίδι για να το πετάξεις από το παράθυρο! Τουλάχιστον, αν την είχα χάσει στον πόλεμο ή σε μια μονομαχία ή αν την είχα χάσει από δικό μου σφάλμα, αλλά αυτή εξαφανίστηκε χωρίς λόγο και αιτία, έτσι ξεκάρφωτα. Αλλά όχι, δεν μπορεί", πρόσθεσε μετά από σκέψη ενός λεπτού. "Είναι πολύ απίθανο να εξαφανιστεί μια μύτη, εντελώς αδύνατο. Είτε ονειρεύομαι, είτε το φαντάζομαι.

Ίσως αντί για νερό ήπια τη βότκα που χρησιμοποιώ για να τρίβω το πρόσωπό μου μετά το ξύρισμα. Αυτός ο ανόητος Ιβάν δεν την τακτοποίησε και εγώ την ξαναπήρα."Για να βεβαιωθεί απολύτως ότι δεν ήταν μεθυσμένος, ο ταγματάρχης τσιμπήθηκε τόσο δυνατά που φώναξε από τον πόνο. Αυτός ο πόνος τον έπεισε ότι ήταν πέρα για πέρα ξύπνιος. Πλησίασε στον καθρέπτη και κοίταξε λοξά με την ελπίδα ότι η μύτη του θα ξαναεμφανιζόταν στο σωστό μέρος, βλέποντας όμως την αντανάκλασή του αναπήδησε προς τα πίσω, αναφωνώντας: "Τι γελοίο θέαμα!" Πραγματικά, ήταν εντελώς ακατανόητο. Δεν ήταν σαν να χάνεις ένα κουμπί, ένα ασημένιο κουτάλι, ένα ρολόγι ή κάτι παρόμοιο, αλλά να χάσεις την ίδια σου τη μύτη και μάλιστα μέσα στο διαμέρισμά σου!...

Οταγματάρχης Κοβάλεφ ζύγιασε όλες τις περιστάσεις και αποφάσισε ότι ο πιθανότερος ένοχος πίσω από όλα αυτά δεν ήταν κανείς άλλος παρά η σύζυγος του αξιωματικού του επιτελείου Ποντότσιν, που ήθελε να τον παντρέψει με την κόρη της. Πράγματι, τον ευχαριστούσε να φλερτάρει την κοπέλα, αλλά απέφευγε προσεκτικά κάθε οριστική δέσμευση.

Όταν η σύζυγος του αξιωματικού του επιτελείου ανάγγειλε με πολλά λόγια ότι επιθυμούσε να παντρέψει την κόρη της μαζί του, βγήκε προσεκτικά από τη δύσκολη θέση με ένα καταιγισμό

φιλοφρονήσεων, λέγοντας ότι ήταν ακόμη πολύ νέος, ότι ήταν υποχρεωμένος να υπηρετήσει άλλα πέντε χρόνια μέχρι να φτάσει στην κατάλληλη ηλικία των σαράντα δύο ετών. Κι έτσι, η σύζυγος του αξιωματικού του επιτελείου, σαφώς από επιθυμία εκδίκησης, είχε αποφασίσει να τον καταστρέψει και μίσθωσε γι' αυτό το λόγο τις υπηρεσίες μαγισσών, γιατί ήταν παντελώς αδιανόητο να του είχαν κόψει τη μύτη: κανείς δεν είχε μπει στο δωμάτιό του, ο κουρέας του ο Ιβάν Γιακόβλεβιτς τον είχε ξυρίσει για τελευταία φορά την Τετάρτη και όλη την Τετάρτη και ακόμα όλη την Πέμπτη η μύτη του είχε παραμείνει άθικτη -αυτό το θυμόταν και ήταν τελείως πεπεισμένος- επιπλέον θα είχε νιώσει τον πόνο και δεν υπήρχε περίπτωση η πληγή να είχε κλείσει τόσο γρήγορα και να γίνει έτσι λεία σαν τηγανίτα. Άρχισε να κάνει σχέδια: Θα έπρεπε να πάει στο δικαστήριο τη γυναίκα του αξιωματικού του επιτελείου μέσα από τα επίσημα κανάλια ή θα έπρεπε να πάει να την δει και να την κατηγορήσει ευθέως. Αυτούς τους συλλογισμούς του διέκοψε το φως που φάνηκε μέσα από τις χαραμάδες της πόρτας και τον πληροφόρησε ότι ο Ιβάν είχε κιόλας ανάψει το κερι στο μπροστινό δωμάτιο. Η πρώτη αντίδραση του Κοβάλεφ ήταν ν' αρπάξει το μαντήλι του και να σκεπάσει αυτόν τον άδειο χώρο, που μόλις την προηγούμενη μέρα περιείχε μια μύτη, ώστε αυτός ο ηλίθιος υπηρέτης του να μη σταθεί χάσκοντάς τον. Προτού ο Ιβάν προλάβει να μπει στο δωμάτιο, ακούστηκε στο χολ μια παράξενη φωνή που ρωτούσε: "Εδώ είναι η κατοικία του κολεγιακού παρέδρου Κοβάλεφ;" "Περάστε. Ο ταγματάρχης Κοβάλεφ είναι στην υπηρεσία σας", είπε ο Κοβάλεφ, που πετάχτηκε πάνω και άνοιξε την πόρτα. Μέσα μπήκε ένας αστυφύλακας με κομψό παρουσιαστικό, με φαβορίτες που δεν ήταν ούτε στάλα πιο ανοιχτόχρωμες ή πιο σκούρες απ' ό,τι έπρεπε και ολοστρόγγυλα μάγουλα, ο ίδιος αστυφύλακας που συναντήσαμε στην αρχή της ιστορίας στη γέφυρα Ισάκιεβσκι."

Έχω δίκιο να πιστεύω ότι η Εντιμότης σας έχασε τη μύτη της;"

Έχετε δίκιο." "Έχει εντοπιστεί." "Τι λέτε;" φώναξε ο ταγματάρχης Κοβάλεφ. Ύστερα, άφωνος από τη χαρά του, κοίταξε με γουρλωμένα μάτια τον αστυφύλακα που στεκόταν μπροστά του, του οποίου τα γεμάτα χείλη και μάγουλα έμοιαζαν να χορεύουν στο δυνατό φως του κεριού. "Πώς τη βρήκατε;" "Από καθαρή τύχη: ετοιμαζόταν να το σκάσει όταν τον συλλάβαμε. Είχε κιόλας ανέβει στην ταχυδρομική άμαξα με προορισμό την Ρήγα. Το διαβατήριό του ήταν παλιό στο όνομα κάποιου αξιωματούχου.

Ένα άλλο παράξενο πράγμα είναι ότι στην αρχή τον πέρασα για πρόσωπο. Αλλά ευτυχώς είχα μαζί μου τα γυαλιά μου και είδα αμέσως ότι ήταν μύτη. Βλέπετε, είμαι μύωπας και αν στεκόσασταν ακριβώς μπροστά μου θα έβλεπα μόνο ότι έχετε πρόσωπο, αλλά θα ήμουν ανίκανος να ξεχωρίσω ο,τιδήποτε, όπως για παράδειγμα τη μύτη ή τα γένια. Η πεθερά μου, δηλαδή η μητέρα της γυναίκας μου, δεν μπορεί κι αυτή να δει τίποτα." Ο Κοβάλεφ ήταν τελείως συνεπαρμένος. "Πού είναι όμως; Πού είναι; Θα πάω αμέσως." "Δεν χρειάζεται να ανησυχείτε. Εφόσον ήξερα ότι την χρειαζόσασταν, την έφερα μαζί μου. Και το παράξενο είναι ότι ο κύριος ένοχος σ' αυτή την ιστορία είναι εκείνος ο κατεργάρης ο μπαρμπέρης στην οδό Βοζνεσέσκαγια, που αυτή τη στιγμή βρίσκεται στο αστυνομικό τμήμα. Τον υποψιαζόμουν εδώ και πολύ καιρό ότι ήταν μεθύστακας και κλέφτης και μόλις πριν δυο μέρες ξάφρισε μια μεγάλη δέσμη κουμπιά από έναν πάγκο. Η μύτη σας είναι ακριβώς όπως ήταν όταν έφυγε." Λέγοντας αυτά, ο αστυφύλακας έβαλε το χέρι του στην τσέπη του και έβγαλε μια μύτη τυλιγμένη σε χαρτί." Αυτή είναι!" φώναξε ο Κοβάλεφ. "Η μύτη μου! Δεν θα πιείτε μαζί μου ένα φλιτζάνι τσάι σήμερα;" "Μεγάλη μου τιμή, αλλά φοβάμαι πως δεν μπορώ. Πρέπει να πάω κατευθείαν στη σωφρονιστική φυλακή... Είναι τρομερό πόσο

ανεβαίνουν οι τιμές... Η πεθερά μου, δηλαδή η μητέρα της γυναίκας μου, ζει μαζί μας και ύστερα είναι και τα παιδιά. Το μεγαλύτερο υπόσχεται πολλά, τόσο λαμπρό παλικάρι, αλλά δεν έχουμε ούτε μπρούτζινο καπίκι για τη μόρφωσή του." Ο Κοβάλεφ κατάλαβε αμέσως πού το πήγαινε ο άλλος και παίρνοντας ένα χαρτονόμισμα των δέκα ρουβλίων από το γραφείο του το έβαλε στο χέρι του αστυφύλακα, που βγήκε από την πόρτα με βαθιά υπόκλιση και ακριβώς το επόμενο λεπτό, ο Κοβάλεφ τον άκουγε έξω στο δρόμο να επιπλήττει με ξυλιές κάποιο βλάκα χωριάτη που είχε καβαλήσει το κάρο του στο πεζοδρόμιο. Με την αναχώρηση του αστυφύλακα ο κολεγιακός πάρεδρος κάθισε ζαλισμένος για λίγα λεπτά και τα είχε τόσο χαμένα απ' αυτή την ξαφνική καλή τύχη, που χρειάστηκε να περάσει αρκετή ώρα για να ξαναποκτήσει συνείδηση του περιβάλλοντος. Τελικά, πήρε προσεκτικά την ανακτημένη μύτη στη χούφτα του και για άλλη μια φορά την εξέτασε από κοντά. "Αυτή είναι η μύτη μου!" είπε. "Να το σπυρί αριστερά που βγήκε χτες." Ο ταγματάρχης γελούσε συνεχώς από χαρά. Τίποτα, όμως, δεν διαρκεί πολύ σ' αυτή τη ζωή και το δεύτερο λεπτό τα ξεσπάσματα χαράς δεν είναι ποτέ τόσο έντονα όσο το πρώτο λεπτό και στο τρίτο λεπτό υποχωρούν τελείως και η ψυχή μας επιστρέφει στη συνηθισμένη της κατάσταση, ακριβώς όπως ο κυματισμός τον οποίο δημιουργεί μια πέτρα που πέφτει στο νερό σβήνει σιγά σιγά και γίνεται ένα με τη λεία επιφάνεια του νερού γύρω του. Ο Κοβάλεφ άρχισε να ζυγιάζει τα πράγματα και συνειδητοποίησε ότι το ζήτημα δεν είχε ακόμαλυθεί: η μύτη είχε βρεθεί, αλλά έπρεπε και να κολληθεί, να επιστρέψει στη θέση της. "Και τι γίνεται, αν δεν κολλάει;" "Με το που έβαλε το ερώτημα στον εαυτό του, ο ταγματάρχης χλώμιασε.

Έτρεξε ολοταχώς στην τουαλέτα γεμάτος πανικό και τράβηξε κοντύτερα τον καθρέπτη, ώστε να είναι σίγουρος ότι θα κολλούσε

σωστά τη μύτη. Τα χέρια του έτρεμαν καθώς με λεπτολόγα προσοχή την τοποθέτησε στην προηγούμενη θέση της. Φρίκη! Η μύτη δεν κολλούσε!... Την έφερε κοντά στο στόμα του, τη ζέστανε με την αναπνοή του και την ξανατοποθέτησε στη λεία επιφάνεια ανάμεσα στα δυο μάγουλα, αλλά η μύτη δεν στεκόταν στη θέση της ούτε λεπτό. "Για άκου... στάσου εκεί, ανόητη!" την διέταξε.

Όμως η μύτη ήταν άκαμπτη σαν ξύλο και έπεσε στο τραπέζι κάνοντας ένα παράξενο θόρυβο σαν να ήταν φτιαγμένη από φελό. Το πρόσωπο του ταγματάρχη συσπάστηκε βίαια. "Σίγουρα θα κολλήσει", είπε με τρόμο.

Όσες φορές, όμως, κι αν την έβαλε στη θέση της, όλες του οι προσπάθειες ήταν μάταιες. Φώναξε τον Ιβάν και τον έστειλε να καλέσει τον γιατρό που έμενε στο ίδιο κτίριο και που νοίκιαζε το καλύτερο διαμέρισμα στον πρώτο όροφο. Αυτός ο γιατρός είχε χαρακτηριστική εμφάνιση, με θαυμάσιες μαύρες σαν κάρβουνο φαβορίτες και μια νόστιμη και δροσερή γυναίκα.

Έτρωγε φρέσκα μήλα το πρωί και διατηρούσε το στόμα του αξιοσημείωτα καθαρά, κάνοντας γαργάρες σχεδόν επί τρία τέταρτα της ώρας κάθε πρωινό και γυαλίζοντας τα δόντια του με πέντε διαφορετικά είδη οδοντόβουρτσας. Ο γιατρός εμφανίστηκε αμέσως. Αφού ρώτησε πριν πόσο καιρό είχε συμβεί το ατύχημα, ανασήκωσε το κεφάλι του ταγματάρχη Κοβάλεφ πιάνοντάς το από το πηγούνι και πίεσε τον αντίχειρά του τόσο δυνατά σε κείνο το μέρος του προσώπου το οποίο φιλοξενούσε μια μύτη που ο ταγματάρχης αποτραβήχτηκε απότομα και κτύπησε το κεφάλι του στον τοίχο. Δεν ήταν τίποτα, είπε ο γιατρός και τον συμβούλευσε ν' απομακρυνθεί από τον τοίχο. Ευθύς τον πρόσταξε να γύρει το κεφάλι του προς τα δεξιά και αφού ψηλάφισε το μέρος όπου ήταν άλλοτε η μύτη, είπε: "Μπα!"

Έπειτα, του είπε να γυρίσει το κεφάλι του αριστερά και κάνοντας άλλη μια φορά "Μπα!" τον πάτησε ξανά με τον αντίχειρά του κάνοντας τον ταγματάρχη Κοβάλεφ να τινάξει το κεφάλι του προς τα πίσω σαν άλογο που του εξέταζαν τα δόντια. Μετά από αυτή τη δοκιμή, ο γιατρός κούνησε το κεφάλι του και είπε: "

Όχι, δεν μπορεί να γίνει. Θα σας συμβούλευα να την αφήσετε έτσι όπως είναι, αλλιώς θα μπορούσε να γίνει χειρότερα. Θα μπορούσε φυσικά να κολλήσει και θα μπορούσα να το κάνω αμέσως, αλλά σας διαβεβαιώ ότι απλώς θα ήταν χειρότερα για σας." "Τώρα αυτό είναι το πρωτεύον! Πώς μπορώ να συνεχίσω χωρίς μύτη;" διαμαρτυρήθηκε ο Κοβάλεφ. "Δεν μπορεί να είναι χειρότερα από τώρα. Μόνον ο διάβολος ξέρει τι είναι αυτό! Πού μπορώ να δείξω το πρόσωπό μου σε τέτοια αλλόκοτη κατάσταση; Κυκλοφορώ στους καλύτερους κύκλους και ακόμα και σήμερα με περιμένουν σε δυο σπίτια.

Έχω πολλές γνωριμίες: τη σύζυγο του κρατικού συμβούλου Τσεκτάρεφ, την Ποντοτσίνα, σύζυγο αξιωματικού του επιτελείου... αν και μετά απ' αυτό το κατόρθωμά της δεν θα έχω πια καμία σχέση μαζί της, παρά μόνο με ενδιάμεσο την αστυνομία. Σας ικετεύω", εκλιπάρησε. "Δεν μπορεί να γίνει; Τότε κολλήστε την με οποιοδήποτε τρόπο, ακόμα κι αν δεν είναι πολύ σίγουρη, αρκεί να στέκεται. Θα μπορούσα ακόμη και να τη στηρίζω με το χέρι μου σε επικίνδυνες στιγμές. Θα πρέπει να προσθέσω ότι δεν χορεύω ποτέ κι έτσι δεν υπάρχει περίπτωση να την ξεκολλήσω με κάποια απρόσεκτη κίνηση. Μπορείτε να είσαστε σίγουρος ότι θα εκφράσω σίγουρα την ευγνωμοσύνη μου για την επίσκεψή σας στα πλαίσια των δυνατοτήτων μου..." "Πιστέψτε με", είπε ο γιατρός με φωνή ούτε δυνατή ούτε χαμηλή, αλλά εξαιρετικά πειστική και ελκυστική, "ότι ποτέ δεν περιποιούμαι τους ανθρώπους από επιθυμία

προσωπικού κέρδους. Αυτό είναι αντίθετο στον κώδικά μου και στην επιστήμη μου. Ομολογουμένως, δέχομαι αμοιβή για τις επισκέψεις μου, αλλά μόνο και μόνο για να μην προσβάλω τους ασθενείς μου με την άρνησή μου. Φυσικά θα μπορούσα να κολλήσω τη μύτη σας, αλλά σας διαβεβαιώνω στην τιμή μου, αν δεν δίνετε εμπιστοσύνη στο λόγο μου, ότι το αποτέλεσμα θα είναι πολύ χειρότερο. Θα ήταν καλύτερα να εμπιστευτείτε τη δράση της φύσης. Να πλένεστε συχνά με κρύο νερό και σας βεβαιώ ότι χωρίς μύτη θα είσαστε το ίδιο υγιής, όπως αν είχατε. Και σας συμβουλεύω να φυλάξετε τη μύτησ' ένα μπουκάλι με οινόπνευμα ή ακόμα καλύτερα να προσθέσετε δυο κουταλιές της σούπας πιπεράτη βότκα και ζεστό ξύδι και τότε θα μπορούσατε να πετύχετε λογική τιμή για αυτήν. Θα την έπαιρνα εγώ ο ίδιος, αν η τιμή σας δεν είναι πολύ ψηλή.""

‘Όχι, όχι! Δεν θα την πουλήσω για οποιαδήποτε τιμή!" φώναξε απελπισμένος ο ταγματάρχης Κοβάλεφ, "καλύτερα να σαπίσει και να πέσει!""Λυπάμαι πολύ", είπε ο γιατρός υποκλινόμενος. "Το μόνο που ήθελα ήταν να σας εξυπηρετήσω... Λοιπόν, εδώ είμαστε! Πάντως δεν μπορείτε να πείτε ότι δεν προσπάθησα." Αφού είπε αυτά, ο γιατρός βαδίζοντας αγέρωχα βγήκε από το δωμάτιο με αξιοπρεπές ύφος. Ο Κοβάλεφ δεν είχε καν κοιτάξει το

πρόσωπό του και, όπως ήταν σαν ναρκωμένος, το μόνο που πρόσεξε ήταν τα μανικέτια του πουκαμίσου του, λευκά και καθαρά σαν χιόνι, καθώς πρόβαλαν από τα μανίκια του μαύρου του φράκου. Την επόμενη κιόλας μέρα, αποφάσισε, προτού καταθέσει επίσημη αγωγή, να γράψει στη σύζυγο του αξιωματικού του επιτελείου, ζητώντας της να συμφωνήσει φιλικά να του επιστρέψει αυτό που δικαιοματικά του ανήκε. Το γράμμα ήταν το ακόλουθο:"

Αγαπητή κυρία Αλεξάνδρα Γκριγκόριεβνα,

Μου είναι αδύνατο να κατανοήσω την παραξενιά της συμπεριφοράς σας. Μπορείτε να είσαστε σίγουρη ότι ενεργώντας με αυτόν τον τρόπο δεν θα καταφέρετε να κερδίσετε τίποτα και δεν θα με υποχρεώσετε με κανένα τρόπο να παντρευτώ την κόρη σας. Πιστέψτε με, ξέρω στην εντέλεια όλη την ιστορία πίσω από τη μύτη μου, καθώς επίσης ότι εσείς και κανείς άλλος είσαστε η κύρια πρωταγωνίστρια σε αυτή την υπόθεση. Ο ξαφνικός αποχωρισμός της από τη θέση της, η φυγή της και η μεταμφίεσή της, αρχικά σε κυβερνητικό αξιωματούχο, στη συνέχεια στον ίδιο της τον εαυτό, δεν είναι παρά μόνο τα αποτελέσματα μαγικών πράξεων που διενεργήθηκαν από εσάς ή από εκείνους που ασχολούνται με παρομοίως εκλεπτυσμένες ασχολίες. Εκ μέρους μου το θεωρώ υποχρέωσή μου να σας προειδοποιήσω ότι αν η ως άνω αναφερομένη μύτη δεν επιστρέψει σήμερα στη θέση της, θα υποχρεωθώ να προσφύγω στην υποστήριξη και στην προστασία του νόμου. Παρόλα αυτά, με το μεγαλύτερο σεβασμό, έχω την τιμή να είμαι ο ταπεινός σας υπηρέτης

Πλάτων Κοβάλεφ.

'''

Αγαπητέ μου Πλάτων Κούζμιτς,

Το γράμμα σας με κατέπληξε υπερβολικά. Με κάθε ειλικρίνεια ήταν κάτι το εντελώς απρόσμενο, ιδιαίτερα όσον αφορά τις εκ μέρους σας άδικες κατηγορίες. Μπορώ να σας διαβεβαιώσω ότι ποτέ δεν δέχτηκα στο σπίτι μου τον αξιωματούχο τον οποίο αναφέρετε, ούτε μεταμφιεσμένο, ούτε με την πραγματική του όψη. Ομολογουμένως, ο Φίλιππος Ιβάνοβιτς Ποτάντσικοφ μας έχει επισκεφτεί. Και ενώ είναι αλήθεια ότι πράγματι ζήτησε το χέρι της κόρης μου και ο ίδιος είναι άνθρωπος καλού και

σοβαρού χαρακτήρα και μεγάλης μόρφωσης, ποτέ δεν τον ενθάρρυνα κατά κανένα τρόπο. Αναφέρεστε επίσης σε κάποια μύτη. Αν μ' αυτό θέλετε να πείτε ότι είμαι ψηλομύτα μαζί σας, δηλαδή ότι σας απορρίπτω άμεσα, τότε εκπλήσσομαι που εσείς ο ίδιος θέτετε ένα τέτοιο ζήτημα, εφόσον, όπως γνωρίζετε, είχα εντελώς αντίθετη γνώμη και εάν επρόκειτο τώρα να ζητήσετε με τον νόμιμο τρόπο το χέρι της κόρης μου, θα ήμουν προετοιμασμένη χωρίς αναβολή να συμφωνήσω με το αίτημά σας, γιατί αυτό υπήρξε πάντοτε το αντικείμενο της ζωντανότερης επιθυμίας μου, στην οποία ελπίζοντας είμαι αιωνίως στην υπηρεσία σας,

Αλεξάνδρα Ποντότσινα." "Όχι", είπε ο Κοβάλεφ, αφήνοντας το γράμμα. "Οριστικά δεν είναι ένοχη. Δεν μπορεί να είναι! Κανείς ένοχος ενός εγκλήματος δεν θα μπορούσε να είχε γράψει τέτοιο γράμμα!" Ο κολεγιακός πάρεδρος είχε γνώση τέτοιων θεμάτων, επειδή κάποιες φορές, όταν υπηρετούσε στον Καύκασο, είχε διευθύνει ποινικές διώξεις. "Τώς στο διάβολο έγιναν όλα αυτά; Μόνον ο διάβολος ξέρει!" αναφώνησε τελικά, αφήνοντας τα χέρια του να πέσουν. Στο μεταξύ, διαδόσεις γι' αυτό το εξαιρετικό συμβάν κυκλοφορούσαν στην πρωτεύουσα και ως συνήθως όχι χωρίς κάποιες γαρνιτούρες. Εκείνη την εποχή, τα μυαλά των ανθρώπων ήταν ιδιαίτερα δεκτικά σε κάθε είδους εξαιρετικά φαινόμενα: λίγο πριν, ολόκληρη η πόλη ασχολούνταν με πειράματα με μαγνητισμό. Επιπροσθέτως, είχε κυκλοφορήσει πρόσφατα μια ιστορία για καρέκλες που χόρευαν στην οδό Κονιουσένι, έτσι δεν είναι να εκπλήσεται κανείς που, πριν περάσει καιρός, κυκλοφορούσαν διαδόσεις ότι η μύτη του παρέδρου Κοβάλεφ έκανε καθημερινά βόλτα στη λεωφόρο Νιέφσκι στις 3 η ώρα ακριβώς. Καθημερινά θα συγκεντρωνόταν ένα μεγάλο πλήθος περίεργων. Κάποιος είπε ότι είχαν δει τη μύτη στο κατάστημα Γιούνκερ και αυτό προκάλεσε τέτοιο συνωστισμό γύρω από το μαγαζί, που

χρειάστηκε να καλέσουν την αστυνομία. Κάποιος έμπορος, με σεβάσμια εμφάνιση και τεράστιες φαβορίτες, που πουλούσε διάφορα ζαχαρωτά στην είσοδο του θεάτρου, έκανε ειδικά για την περίπτωση μερικούς ψηλούς, γερούς πάγκους και καλούσε τους περίεργους ν' ανέβουν πάνω τους με αντίτιμο ογδόντα καπίκια για κάθε άτομο. Κάποιος διακεκριμένος συνταγματάρχης ξεκίνησε ιδιαίτερα νωρίς από το σπίτι του και άνοιξε δρόμο με μεγάλη δυσκολία ανάμεσα στο πλήθος, αλλά προς μεγάλη του λύπη, στη βιτρίνα του μαγαζιού είδε όχι μια μύτη, αλλά μια συνηθισμένη μάλλινη φανέλα και μια λιθογραφία που απεικόνιζε μια κοπέλα η οποία ταίριαζε τις κάλτσες της, ενώ την παρατηρούσε πίσω από ένα δέντρο κάποιος δανδής που φορούσε γιλέκο και είχε γενάκι - εικόνα η οποία ήταν κρεμασμένη στο ίδιο μέρος για πάνω από δέκα χρόνια. Φεύγοντας με αγέρωχο περπάτημα, ανάγγειλε πειραγμένος: "Πώς επιτρέπεται να κυκλοφορούν τόσο γελοίες και παρατραβηγμένες διαδόσεις;" Ύστερα, κυκλοφόρησε η φήμη ότι η μύτη του ταγματάρχη Κοβάλεφ έκανε τον περίπατό της όχι στη λεωφόρο Νιέφσκι, αλλά στους Κήπους Ταβριτσκέσκι, ότι αυτό συνέβαινε από καιρό και ότι όταν ο πέρσης απεσταλμένος Κόζρεφ Μίζρα ζούσε εκεί, είχε μείνει τελείως κατάπληκτος από αυτό το παράξενο φαινόμενο της φύσης. Μερικοί φοιτητές της Χειρουργικής Ακαδημίας ξεκίνησαν γι' αυτό το μέρος. Μια σεβάσμια κυρία αριστοκρατικής καταγωγής έγραψε ειδικό γράμμα στο φύλακα του πάρκου, στο οποίο του ζητούσε να δείξει στα παιδιά της αυτό το σπάνιο φαινόμενο και, αν ήταν δυνατό, να δώσει εποικοδομητικές και παραινετικές διευκρινίσεις σε όφελος των νέων.

Όλοι οι θαμώνες των δεξιώσεων και των άλλων κοσμικών συναναστροφών, που τόσο τους αρέσει να διασκεδάζουν τις κυρίες, ήταν εξαιρετικά ευχαριστημένοι με αυτά τα συμβάντα

καθώς τα αποθέματα διασκέδασης είχαν εντελώς εξαντληθεί. Μικρός αριθμός αξιουσέβαστων και νομοταγών πολιτών ήταν δυσαρεστημένοι στο έπακρο. Κάποιος κύριος ανάγγειλε με λύπη ότι αδυνατούσε να καταλάβει πώς στη σημερινή εποχή των φώτων μπορούσαν να έχουν πέραση τέτοιες γελοίες φανταστικές ιστορίες και ότι ήταν έκπληκτος που η κυβέρνηση δεν ασχολούνταν με το ζήτημα. Αυτός ο κύριος ανήκε σαφώς σ' εκείνη την κατηγορία των πολιτών που θα ήθελαν η κυβέρνηση ν' ανακατώνεται στα πάντα, ακόμα και στους καθημερινούς καυγάδες τους με τις γυναίκες τους. Μετά από αυτό... αλλά σ' αυτό το σημείο το επεισόδιο τυλίγεται στην καταχνιά και είναι τελείως άγνωστο τι επακολούθησε. Τα πιο παράλογα πράγματα συμβαίνουν στη ζωή. Μερικές φορές αψηφούν όλους τους νόμους της αληθοφάνειας: μια μέρα η ίδια ακριβώς μύτη, που τριγυρνούσε με το βαθμό του κρατικού συμβούλου και που είχε δημιουργήσει τέτοια αναταραχή στην πόλη, σαν να μην είχε συμβεί τίποτα ξαναεμφανίστηκε στο σωστό μέρος, δηλαδή ανάμεσα από τα δυο μάγουλα του ταγματάρχη Κοβάλεφ. Αυτό συνέβη στις 7 Απριλίου. Ξυπνώντας και κοιτάζοντας τυχαία στον καθρέπτη, τι να δει: μια μύτη! Την έπιασε, ναι ήταν η μύτη του! "Γιούπι!" φώναξε ο Κοβάλεφ και μέσα στη μεγάλη του χαρά θα είχε χορέψει ένα κοζάκιχο χορό με γυμνά πόδια στο δωμάτιο, αν δεν τον είχε εμποδίσει η είσοδος του Ιβάν. Ζήτησε αμέσως να του φέρουν ό,τι χρειαζόταν για να πλυθεί και καθώς πλενόταν ξανάριξε μια ματιά στον καθρέπτη: η μύτη του ήταν εκεί. Καθώς σκουπιζόταν με μια πετσέτα, ξανάριξε άλλη μια ματιά: εκεί ήταν, η μύτη του!"Χμ, Ιβάν, ρίξε μια ματιά, νομίζω έχω ένα σπυρί στη μύτη μου",είπε, ενώ από μέσα του σκεφτόταν: τι γίνεται αν ο Ιβάν πει: "Γιατί όχι, κύριε, αλλά όχι μόνο δεν υπάρχει σπυρί, αλλά ούτε καν μύτη!"Ο Ιβάν, όμως, είπε: "Δεν έχετε κανένα σπυρί, η μύτη σας είναι καθαρή σαν σφυρίχτρα!" "Φοβερά καλό νέο!" είπε από μέσα του ο ταγματάρχης και κτύπησε τα

δάκτυλά του. Εκείνη τη στιγμή ξεπρόβαλε από την πόρτα ο μπαρμπέρης Ιβάν Γιακόβλεβιτς, δειλά σαν γάτα που μόλις την ξυλοφόρτωσαν επειδή έκλεψε το μπέικον. "Πες μου πρώτα, είναι τα χέρια σου καθαρά;" φώναξε ο Κοβάλεφ, ενώ το μυαλό του ήταν ακόμα μακριά. "Είναι." "Ψεύτη." "Ορκίζομαι ότι είναι καθαρά, κύριε." "Καλά, καλύτερα θα πρέπει να είναι." Ο Κοβάλεφ κάθισε. Ο Γιακόβλεβιτς τον τύλιξε με μια πετσέτα και σε μια στιγμή, με τη βοήθεια μιας βούρτσας, μετέτρεψε όλο του το γένι και μέρος από τα μάγουλά του σε μια μάζα κτυπητής κρέμας, όπως αυτή σερβίρεται σε γιορτές γενεθλίων στα σπίτια εμπόρων. "Ποτέ!" διαμαρτυρήθηκε από μέσα του ο Ιβάν Γιακόβλεβιτς, όταν είδε τη μύτη και ύστερα γύρισε το κεφάλι του και κοίταξε τη μύτη από το πλάι: "Κοίτα! Ποιος θα το σκεφτόταν!" συνέχισε παρατηρώντας για ώρα τη μύτη. Τελικά, με μια κίνηση όσο μπορεί να φανταστεί κανείς πιο απαλή και προσεκτική ύψωσε δυο δάκτυλα και ετοιμαζόταν να την πιάσει από την άκρη. Αυτό ήταν το σύστημα του Ιβάν Γιακόβλεβιτς. "Και τώρα πρόσεχε!" φώναξε ο Κοβάλεφ. Μ' αυτά τα λόγια, ο Ιβάνάφησε το χέρι του να πέσει τρομοκρατημένος και παραζαλισμένος όσο ποτέ στη ζωή του. Τελικά, άρχισε να ξυρίζει προσεκτικά με το ξυράφι κάτω από το πηγούνι του ταγματάρχη και παρόλο που δεν το έβρισκε καθόλου εύκολο ή βολικό να ξυρίζει χωρίς να κρατά το οσφρητικό όργανο του πελάτη του, τα κατάφερε παρόλα αυτά, στηρίζοντας τον χοντρό του αντίχειρα στο μάγουλο του ταγματάρχη και στο σαγόνι για να ξεπεράσει όλα τα εμπόδια και ολοκλήρωσε την πράξη του ξυρίσματος.

Όταν το εγχείρημα είχε τελειώσει, ο Κοβάλεφ ντύθηκε βιαστικά, κάλεσε μια άμαξα και τράβηξε κατευθείαν για το ζαχαροπλαστείο. Ενώ ήταν ακόμα στο κατώφλι, φώναξε: "Γκαρσόνι, ένα φλιτζάνι σοκολάτα!" και την ίδια στιγμή κοίταξε στον καθρέπτη: η μύτη

ήταν στη θέση της. Στράφηκε ξέγνοιαστα και μισοκλείνοντας τα μάτια του έριξε ένα ειρωνικό βλέμμα σε δυο αξιωματικούς, ο ένας από τους οποίους είχε μια μύτη όχι μεγαλύτερη από κουμπί γιλέκου. Κατόπιν, ξεκίνησε για το γραφείο του υπουργείου, στο οποίο διαπραγματευόταν τη θέση του υποδιοικητή ή, αν δεν τα κατάφερνε, κάποια θέση στη διοίκηση. Καθώς διέσχιζε τη αίθουσα υποδοχής κοίταξε στον καθρέπτη: η μύτη ήταν στη θέση της. Ύστερα πήγε να φωνάξει κάποιον άλλο κολεγιακό πάρεδρο, συνάδελφο ταγματάρχη, και μεγάλο είρωννα, στις κοροϊδευτικές παρατηρήσεις του οποίου απαντούσε: "

Έλα, έλα μάζεψε λίγο τη φαρμακερή σου γλώσσα!" Στο δρόμο σκεφτόταν: "Αν ο ταγματάρχης δεν σκάσει στα γέλια όταν μεδει, αυτό θα είναι σίγουρο σημάδι ότι τα πάντα είναι όπως θα έπρεπε να είναι και στην σωστή τους θέση."

Όμως, ο κολεγιακός πάρεδρος δεν κούνησε ούτε βλέφαρο. "Πολύ καλά, στ' ανάθεμα όλα!" συλλογίστηκε ο Κοβάλεφ. Στο δρόμο συνάντησε την κυρία Ποντότσινα με την κόρη της, τους υποκλίθηκε και τον χαιρέτησαν με κραυγές χαράς: προφανώς η εμφάνισή του δεν είχε επηρεαστεί δυσμενώς. Μίλησε επί μακρόν μαζί τους και έβγαλε την ταμπακέρα του και με πολλή περίσκεψη ρούφηξε καπνό και από τα δυο ρουθούνια, ενώ όλο αυτό το διάστημα σκεφτόταν: "Τώρα την πάθατε εσείς οι δυο κότες! Και δεν θα παντρευτώ την κόρη, όπως και νά 'ναι. Απλώς μια ερωτοδουλειά, με κάθε τρόπο!" Και στο εξής, ο ταγματάρχης Κοβάλεφ συνέχισε τις ασχολίες του σαν να μην είχε ποτέ συμβεί τίποτα, έκανε βόλτες στη λεωφόρο Νιέφσκι, επισκεπτόταν το θέατρο, έδειχνε παντού το πρόσωπό του. Και η μύτη του, επίσης σαν να μην είχε ποτέ συμβεί τίποτα, παρέμεινε κολλημένη στο πρόσωπό του και δεν έδειχνε κανένα σημάδι ότι είχε ποτέ ξεκολλήσει. Μετά απ' αυτό, ο ταγματάρχης Κοβάλεφ είχε μονίμως

καλή διάθεση, σκορπούσε χαμόγελα, κυνηγούσε επίμονα όλες τις χαριτωμένες κυρίες και μάλιστα σταμάτησε κάποτε σ' ένα πάγκο στην Γκοστίνι Ντβορ για ν' αγοράσει κορδέλα στην οποία κρεμούν τα μετάλλια, αν και δεν είναι σίγουρο για ποιο λόγο την αγόρασε, εφόσον ο ίδιος δεν είχε κανενός είδους παράσημο. Και ένα τέτοιο πράγμα συνέβη στη βόρεια πρωτεύουσα της αχανούς μας χώρας! Και μόνο τώρα, όταν αναλογιζόμαστε ολόκληρη την ιστορία, βλέπουμε ότι περιέχει πολλά που είναι εξαιρετικά απίθανα. Αφήνοντας κατά μέρος την παράξενη, αφύσικη αποκόλληση της μύτης και την εμφάνισή της σε διάφορα μέρη μεταμφιεσμένη σε κρατικό σύμβουλο, πώς ο Κοβάλεφ δεν μπόρεσε να καταλάβει ότι δεν είναι δυνατό να βάζει κανείς αγγελίες στην εφημερίδα για χαμένες μύτες; Μ' αυτό δεν εννοώ ότι θεωρώ τις αγγελίες στις εφημερίδες άχρηστη σπατάλη, αυτό είναι ανοησία και δεν είμαι με κανένα τρόπο σφιχτοχέρης. Αλλά είναι αναξιοπρεπές, ανάρμοστο, άπρεπο! Και ύστερα: πώς η μύτη βρέθηκε σ' ένα φρεσκοψημένο καρβέλι και τι έκανε καταρχήν ο Ιβάν Γιακόβλεβιτς; Όχι, δεν το καταλαβαίνω αυτό, ούτε μια στάλα! Αλλά ακόμα πιο παράξενο -και το δυσκολότερο να καταλάβει κανείς, είναι γιατί οι συγγραφείς διαλέγουν τέτοια επεισόδια για θέμα τους. Είμαι υποχρεωμένος να παραδεχτώ ότι το βρίσκω εντελώς ακατανόητο, ακριβώς... όχι, απλώς δεν καταλαβαίνω. Κατά πρώτο λόγο, αυτό δεν ωφελεί απολύτως καθόλου το έθνος, κατά δεύτερο λόγο... όχι, και κατά δεύτερο λόγο δεν υπάρχει κανένα όφελος. Απλώς δεν ξέρω τι σημαίνει... Παρόλ' αυτά, όμως, αν πάρουμε υπόψη μας όλα τα πράγματα, μπορούμε να παραδεχτούμε το ένα ή το άλλο πράγμα και το παράδοξο εδώ ή εκεί και ίσως ακόμα... εννοώ ότι παράξενα πράγματα συμβαίνουν όλη την ώρα, έτσι δεν είναι; Και πρέπει να παραδεχτείτε, όταν το αναλογιστείτε, υπάρχει κάτι σ' όλα αυτά, έτσι δεν είναι; Ό,τι κι αν πείτε, τέτοια πράγματα συμβαίνουν, σπανίως ίσως, αλλά συμβαίνουν.